

Ses

Türk Müziği

Hazırlayan :
HİLMİ RİT

EZEL sanatların her dalında yaradılışın rolü muhakkak ki çok büyüktür. Sanat, biraz da aileden tevarüs edilmişse verim her halde çok daha fazladır. Bu hafta, sayfalarmızda yer alan kıymetli sanatkar Ulvi Erguner babadan neyzen yetişmiş, müstesna denilebilecek kabiliyetlerimizdendir. Büyük neyzen Süleyman Erguner merhumun oğludur.

Hayatta gözlerini açtığı dakikadan itibaren babasının emsalsiz neyini dinleyerek yetişen Ulvi Erguner, ney üfleyecek yaşa gelince babasının neyleri ile eşsiz bir hocaya sahip oluyordu. Dersini, ekzersizlerini her istediği anda yapmak fırsatını bulunca kısa bir süre içinde babası büyük neyzen Süleyman Erguner'e eşlik edecek hale geldi.

Ulvi Erguner her aradığı bilgiyi daima karşısında bulmak mazhariyeti ile çok kısa zamanda gelişip yetişince, ilk hedefi babasının seviyesine ulaşmak oldu. Bu yetişmenin sebepleri arasında rahmetli babasının kendisine olan yardımı kadar, yetişme kolaylığının, artmasını da gösterebiliriz.

Kıymetli sanatkarın ney üfleyişi daha ziyade klâsik üslûba dayanır. Buna rağmen klâsik üslûbun dışında başarı sağlamayı bilmiş, fasıllar ve solo yayınlarında da üstünlük göstermiştir.

Ulvi Erguner, ailesinden musiki kabiliyeti ile beraber, efendilik, insanlık, zarafet, nezaket ve üstün ahlak meziyetlerini de beraber almıştır. Sanatı ve insanlığı şahsında bu kadar birleştirmiş bir insan, her halde çok güç bulunur. Şunu bilhassa belirtmek isterim, Ulvi'yi yakından tanıyıp onun çok yüksek insanlık meziyetlerine hayran olmamak mümkün değildir. Yaşının üstünde bir olgunluğa erişmiştir. Halim selim tabiatlı, büyüğüne hürmetkâr, küçüğüne şefkatlidir. Velhasıl Ulvi Erguner'in sanatı kadar, insanlığı da büyüktür.

Meslek olarak askerliği seçen kıymetli sanatkar, şanlı ordumuzda yarbay rütbesi ile vazife görmektedir.

Halen Trakyanın bir köşesinde vazifeli bulunan Ulvi Erguner'i gönül ister ki bir an evvel aramızda görelim ve bu müs-

NEY ÜFLÜYOR — Genç neyzen Ulvi Erguner kendisine has üslûbu, tavır ve hareketleriyle neyini üflüyor.

ULVİ ERGUNER

tesna sanatkarın ilâhî sanatından bütün memleket istifade etsin.

Değerli sanatkarın kendi ağzından sanat hayatı:

«1924 senesinin ağustos ayında İstanbul'da Sultanselimde doğmuşum.

İlk mektebi, babamın memuriyeti sebebi ile Anadolu'da bitirdim. 1936 senesinde Konya Askerî Ortaokuluna girerek tahsilimi askerî okulda yaptım.

Musiki ile ilk meşguliyetim babamın yanında oldu. Orta mektepten itibaren Ahmet Ezgimen hocamızdan bandoda istifade ettim. Bu arada biraz kemanla da meşgul oldum. Ankarada bulunduğum sıralarda İlyas Tonguç beyden ud dersleri aldım. Bilâhara, Hocam Neyzen Halil Can'dan bir hayli istifade ettim. Masleğimün müsaadesi nisbetinde musiki ile meşgul olmak imkânını bulabildim. 1954 senesinde babamın vefatı üzerine İstanbul Radyosuna intisap ettim ve muhtelif topluluklara ve solo yayınlarına girmeye başladım. Musiki anlayış ve meşguliyetim tabiatıyla arttı. 1958 senesinde, Koreye gittim. O tarihten beri İstanbuldan ayrılmış olup Trakya'dayım. Çocuklarıma da musiki zevkini aşılamaya çalışıyorum. Büyük oğlum Hulki halen Salimiye Ortaokulundadır, ney üflemekle beraber kemana da çalışmaktadır. Ortanca oğlum Kadri ise yeni ney üflemeye başladı. Babamın vefatından sonra dünyaya gelen üçüncü oğluma dedesinin ismini verdim. Halen bir şey ile meşgul değil.

Birkaç saz eserinden maada, beste denemelerim olmadı.»

Merhum Süleyman Erguner'in oğlu olan bu değerli neyzenimiz yarbay rütbesi ile ordumuzda vazife görmektedir.

BİLGİLİ SANATKÂR — Derin bir musiki bilgisi olan değerli neyzen resimde bir notayı tetkik ederken görülmektedir.

MAHUR ŞARKI

Usulü: Aksak

Rahmi Bey

Servinazi seyret çıkmış oyuna
Pembeler yaramış fidan boyuna
Acep ne cinsi diyorlar suyuna
Kuzu ise gelsin yavrum koyuna

Musiki Tarihimizden Bir fıkra

Merhum Kemal Emin Bara'dan naklen

Enderun-u Hümayun saz takımından kemani Emin Ağa, kemani Hacı Arif Beylerin kimi vefat, kimi tekaüd olarak çekildikten sonra, saz takımı bir takım gençler eline kalmıştı. Eskiden beri güzel bir güfte bulunca getirip besteletmeye alışmış olanlardan biri, gene bir manzume ile müraat ederek bestelenmesini rica etmiş. Reddedememişler ama, bu işi kim becerecek? Herkes birbirine teklif etmiş, nihayet üç kişinin ayrı ayrı bestelemesine ve en iyi olanının nehrine karar verilmiş. Bir hafta içinde, uşşak, hicaz ve karcığar olmak üzere aynı şarkının üç muhtelif bestesi meydana gelmiş ve aralarında her üçünün de beğenmişler.

Birkaç gün sonra bu arkadaşlar, Bebek'e doğru bir gezme yaptıkları sırada, Arnavutköy'ünden geçerken köyün tepesinde köşkü bulunan Hacı Arif Beyi ziyaret etmek akıllarına gelmiş, çıkmışlar. Üstat bu eski talebelerini pek memnuniyetle kabul

etmiş, bağından üzüm toplamış, ikramda bulunmuş.

Bu fırsattan istifade etmek isteyen beyler, malûm üç besteden en iyisini hocaya seçtirmek için aralarında karar vererek, ricada bulunmuşlar.

Üstad dinlemiş. Fakat... hiçbir şey söylemeden bir az sakalını karıştırarak düşündükten sonra:

«Vallahi çocuklar, bu güfte bana başka bir şey istiyor gibi geldi, şunu bana yazar mısınız?» demiş.

Güfte hemen yazılmış, Arif Bey, beş dakika kadar manzumeye göz gezdirdikten sonra nihavend makamında nefis bir beste ile okumaya başlamış. Bu fırsatı ganimet bilen gençler, hemen şarkıyı geçmişler ve unutmamak için yolda okuya okuya dönmüşler.

Ertesi gün, akıllarına bir muziplik gelmiş. Ser müezzın Rifat Beye çıkarak bir şarkı bestelediklerini, lakin acemilik tabii olacağından tashihini rica etmişler. Enderunda tek kalan bu değerli üstat, okumalarını emretmiş, üç arkadaş birden eseri okumaya başlamışlar. Zemini, nakaratı geçip miyana geldikleri zaman, nefis bir geçki ile «Sana kul oldum, kapında gayri kande varayım» mısraı okunurken Rifat Bey, gözünü düzelterek:

«Siz üstadı nerede buldunuz? Bu mis gibi Hacı Arif kokuyor» demiş.

Teessüfe şayandır ki diğer üç beste tamamen unutulmuştur. Zabt edilseydi bu büyük şarkı üstadının lehine güzel bir mihyas olurdu...

İSTANBUL RADYOSUNDA BU HAFTA

29.6.1963

20.40 - 21.00

RIZA RİT

- 1 - Şakir Ağa'nın rast şarkısı
Muy-i julidem olup dur serde anka lânesi
- 2 - Marko Çolakoğlu'nun rast şarkısı
Evvelce benim hâlime baktıkça acırdın
- 3 - Melâhat Pars'ın rast şarkısı
Bin dertle yanan gönlüme bir zerre deva yok
- 4 - Emin Ongan'ın rast şarkısı
Gittin bırakıp sevgimi soldurmadı yıllar
- 5 - Nebiloğlu İsmail Hakkı Bey'in rast şarkısı
Sürsünmü tehassür a canım bunca zamandır

Curcuna

RAST ŞARKI

Nebiloğlu İsmail Hakkı Bey

Sürsün mü tehassür a canım bunca zamandır
Hey diyerek ettiğimiz ahü figandır
Lâlem ve gülüm beklediğim nazlı civandır
Hey diyerek ettiğimiz ahü figandır

30.6.1963

14.00-14.20

İNCİ ATALAY

- 1 - Lem'i Atlı'nın hicazkâr şarkısı
Pembelikle imtîzâc etmiş senin
- 2 - Nuri Halil Poyraz'ın hicazkâr şarkısı
Tali-i nâsazıma baktımda bir gün gülmedim
- 3 - Nasibin Mehmet Bey'in hicazkâr şarkısı
Görmezsem eğer sevdiğim hüsnü mir'atın
- 4 - Sadeddin Kaynak'ın hicazkâr şarkısı
Günlerce durmadan kosar ararım
- 5 - Muhlis Sabahaddin Bey'in hicazkâr şarkısı
Bahar geldi, gül açıldı, aska geldi bülbül şimdi

Sengin semai

HICAZKÂR ŞARKI

Nasibin Mehmet Bey

Görmezsem eğer sevdiğim hüsnü mir'atın
Sensiz bulamam neş'esini zevk-i hayatın
Nush etti bana vuslat için sabr-ü sebatı
Sensiz bulamam neş'esini zevk-i hayatın

30.6.1963

21.30 - 21.50

ZEKİ MÜREN

- 1 - Udi Galip Bey'in karcığar şarkısı
Bilmemki safa neşe bu omrün neresinde
- 2 - Astik Ağa'nın karcığar şarkısı
Bikes-ü biçerelim, ah ağlarım
- 3 - Şerif İçli'nin karcığar şarkısı
Mest oldu gönül gözlerini gördüğüm akşam
- 4 - Zeki Müren'in karcığar şarkısı
Kalbimdeki tek hâtıranın rengi solarken
- 5 - Artaki Candan'ın karcığar şarkısı
Bu gece çamlarda kalsak ne olur...

Aksak

KARCİĞAR ŞARKI

Zeki Müren

Kalbimdeki tek hâtıranın rengi solarken
Bir tatlı siteim sahte gülüş aşkımı sardı
Ruhum yeniden gizli bir hüsrarla dolarken
Gönülüm tükenip bitmiyecek zevki arardı